

ЛІДЕР ЖИВЕ В КОЖНОМУ.

Гавриш

Наталія Василівна

доктор педагогічних наук,
професор, головний науковий
співробітник лабораторії
дошкільної освіти і виховання
Інституту проблем виховання
(Україна, Київ)

Базові навички для життя в 21 столітті:

- Критичне мислення та вміння вирішувати проблеми
- Уміння формувати колектив та впливати на людину
- Кмітливість й адаптивність
- Ініціативність та підприємництво
- Звички ефективного усного та письмового спілкування
- Уміння знаходити й аналізувати інформацію
- Цікавість та уява

Лідерство - особистісна характеристика й управлінська категорія

- Соціально-психологічне явище, сильна, активна особистісна позиція дитини у дитячому співтоваристві, що проявляється у здатності ініціювати власні дії та інших, спрямовувати та вісти за собою.
- Це соціальні стосунки між членами групи, які виростають із взаємної зацікавленості лідера і послідовників у їх взаємодії заради досягнення спільного результату.

Лідер - член групи, за яким група визнає перевагу у статусі і надає право приймати рішення в значущих для неї ситуаціях.

- **Авторитет лідера** забезпечується зрілістю як *готовністю і спроможністю* виконувати конкретне завдання, *наявністю* необхідних для реалізації *наміченого знань й умінь* (сприймати завдання/проблему, аналізувати її, визначати мету, об'єднувати людей навколо завдання, розподіляти ролі, залучати до спільного планування способів розв'язання/реалізації, доборі необхідних засобів, забезпечувати послідовне здійснення процесу)

Види лідерства

- *За рівнем*: загальне (лідер в усьому) і ситуативне (лідер у певній ситуації)
- *За характером впливу*: директивне (лідер, що командує, а підлеглі – виконувати накази), підтримуюче (надає підлеглим впевненості в успішному результаті), лідерство спільної участі (діє разом з усіма, показує приклад)

Компонентні ознаки лідерства

Базові особистісні якості, (активність, самостійність, ініціативність, допитливість, комунікативність), їх виявлення в ситуаціях міжособистісної взаємодії;

Домінуюча позиція - демонстрація домінуючої поведінки, смак і схильність до влади;

Емпатія (пристосовність до загального настрою, чутливість до проблем інших членів групи, особлива увага до слабких);

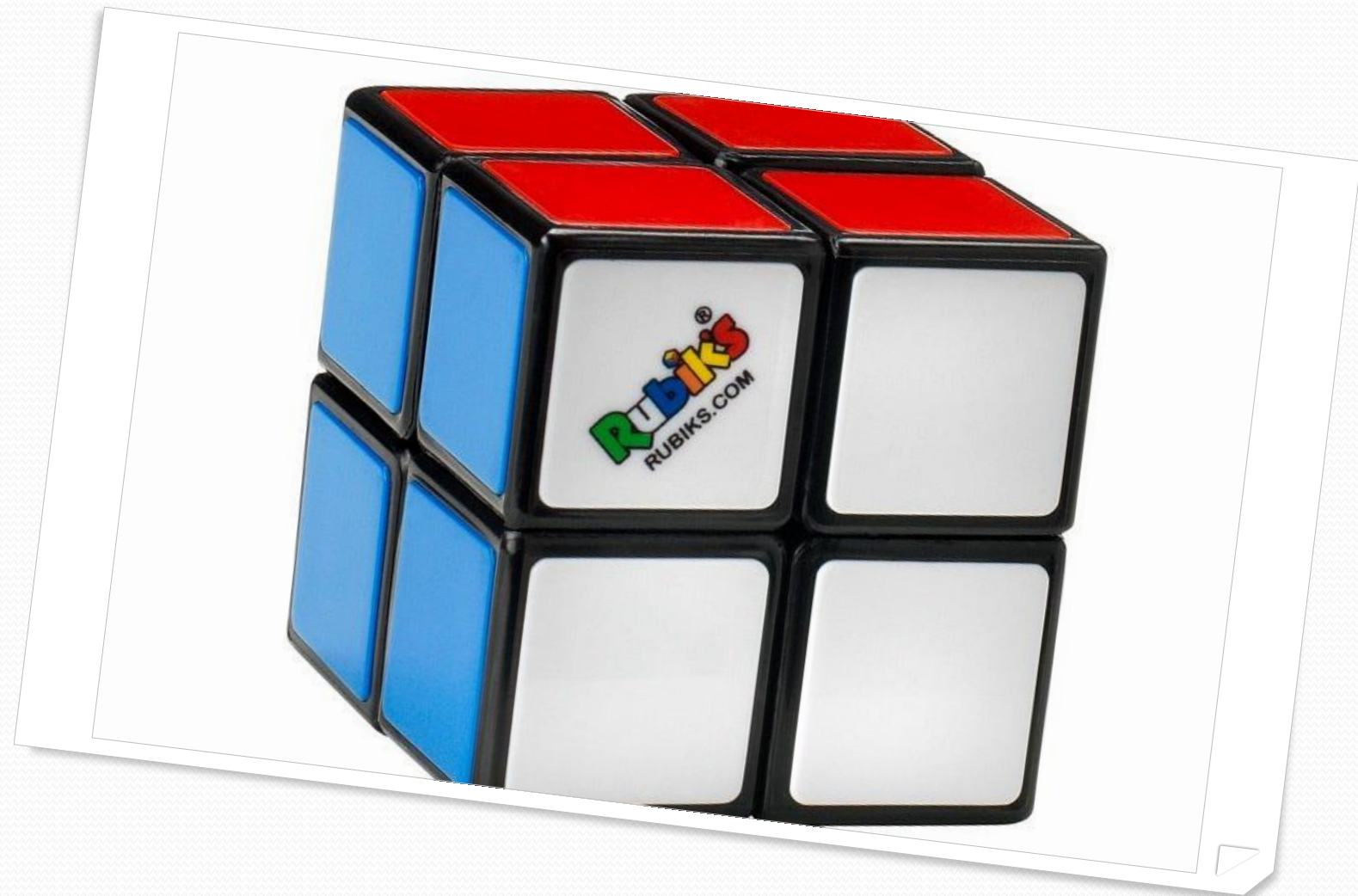
Креативність (любов до імпровізації; вміння використовувати ситуативні моменти, що виникають у процесі взаємодії, для своїх цілей

Царцiальна програма формування лiдерського потенцiалу дiтей «Лiдер живе в КОЖНОМУ»

**Концепція парціальної
програми
«Лідер живе в кожному»**

**Суб'єкти
Орієнтири змісту
Принципи
Механізми
Інструменти
Умови реалізації
програми**

Програми обрано модель ключових компетенцій «4 К»:

- *Комунікація*
- *Командна робота*
- *Креативність*
- *Критичне мислення*

Мета парціальної програми «Лідер живе в кожному»:

створення умов в закладі дошкільної освіти для забезпечення розвитку особистісного потенціалу, емоційної та інтелектуальної сфери дитини, формування її лідерських якостей та досвіду лідерства в дитячому середовищі.

Принципи реалізації програми:

- пріоритет взаємодії, що підтримує й мотивує;
- командна співпраця: головне — не досягнення, а залученість кожного до спільних справ;
- активізація власних знань, умінь, навичок кожної дитини: досвід окремих — надбання всіх;
- часткове делегування дітям певних повноважень.

Психолого-педагогічні умови реалізації програми

- Особлива позиція дорослих
- Партнерська взаємодія
- Діяльнісний підхід
- Психолого-педагогічний супровід

Базові підходи до реалізації програми «Лідер живе в кожному»

Діяльнісний підхід. Формування лідерського потенціалу має відбуватися в характерних для дошкільного віку видах діяльності – комунікативній, пізнавальній, дослідницько-пошуковій, ігровій, художньо-естетичній, руховій, господарсько-побутовій тощо.

Компетентнісний підхід. В освітній роботі з дітьми зроблено акцент на ключові компетентності і здатності (модель 4-К). Відтак, програмні завдання, що реалізуються за допомогою засобів і способів різних видів дитячої діяльності, є наскрізними і незалежними від предмету і характеру діяльності.

Механізми формування лідерського потенціалу дошкільників

- **ДОВІРА** забезпечує щоденну практику вмотивованого активного включення у різноманітні освітні ситуації, сприяє формуванню відповідальної самостійності.
- **МОТИВАЦІЯ** є рушійною силою будь-якої діяльності
- **СВОБОДА ВИБОРУ** *змісту* (що я планую зробити) / *способу* (як я хочу і можу це зробити), *засобів* (що допоможе мені реалізувати задумане), / *формату* (з ким і де я хочу діяти), - пробуджує стійкий інтерес
- **ОСМИСЛЕНІСТЬ** забезпечується щирою зацікавленістю і спрямованістю діяльності.

Інструменти реалізації програми з формування у дітей лідерського потенціалу:

Ритуали, регулярно потворювані дії

Алгоритмізація дій, які важливо засвоїти лідеру

Рефлексія як розгорнутий аналіз дій, успіху, помилок, наслідків

Проєкт як простір формування базових особистісних якостей

Найбільший подарунок,
який ми можемо вручити
своїм дітям, - це корені
відповідальності та крила
незалежності

Деніс Вейтлі

7 звичок (за Стівеном Кові)

- НЕЗАЛЕЖНІСТЬ: Будь проактивним
- Починаючи, думай про закінчення
- Найперше роби найважливіше
- ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ:
- Думай у категоріях «Виграв-виграв»
- Прагни спершу зрозуміти інших, щоб зрозуміли тебе
- Єднайся з іншими
- ЦІЛІСНІСТЬ ОСОБИ:
- Наточи пилку (догляд за тілом, серцем, розумом і духом)

Інструменти якості

- Спільне коло щоденне (ранкове-вечірнє)
- Ритуали і традиції
- Графічні організатори (бульбашкові мапи, діаграма «скелет риби», діаграма спорідненості)
- Щоденник життя групи
- Планер життя групи

Особливості успішної роботи з формування лідерського потенціалу дітей

- Задіяти різні канали сприйняття інформації
- Моделювати ОП, працюючи з середини назовні (починаємо з аналізу відчуттів, переживань: що ти відчуваєш? Що ти про це думаєш? Це для тебе важливо? Чому?)
- Вчити не розмовою, а дією: «Діти більше вчаться з того, що педагоги роблять, а не з того, що вони говорять.
- Користь від взаємодії має бути взаємною

Зв'язок з родинами – найважливіша умова успіху. Якими можуть бути форми?

- Бібліотеки сімейного читання
- Заняття для батьків
- Дні дідусів і бабусь
- Родинні вечори «Свято ватрушок»
- Уроки від майстрів (майстер-класи для дітей від батьків, фахівців у різних професіях)
- Виступ у подарунок
- Тематичні виставки сімейних поробок
- Ярмарки

Та інше